

סיקורת

(המשך מעמוד 11)

שהגיעו להם מן הזכויות הצרפתיות של הפולחן. רומולה, האלמנה שכתבה כבר פעם אחת את הביוגרפיה של הקדן ה" מהולל ומתכוננת להוציא עתה לאור גרסה מעודכנת, דורשת שהמעוות יתוקן. בינתיים, אם לא מיושרי סטראווינסקי יבואו המיליונים, אולי יגיעו מהארי זאלצמן, המפיק היהודי של סרטי בונד, זאלצמן מנסה עתה לרכוש את זכויות ההסרטה של חיי נדינסקי.

נסיך התיאטרון היהודי

"שירים ומחזות" — מאת אברהם גולדפאדן; עם מבוא מאת אורי בן גולדברג; 217 עמודים; ספי רית, "דורות" — הוצאת "מוסד ביאליק".

ספרו זה הוא נסיון להתמודד עם הר בלתי אפשרי, לקחת ענק ולטמון אותו בר צנצנת. על כן אין זו יותר מתיזכורת, צנועה ופשוטה, מהסוג שאינה מוסיפה ר אינה גורעת, מצוות אנשים מלומדה שי במרוצת השנים תתוסף לאותן תהומות של נשיה ושיכחה, עד יבוא מלומד אחר שיעשה פחות או יותר כמעשה קודמו, ו ספרו של ראובן גולדברג יהיה מיסמך נוסף שיציין בשורה אחת ברשימה ה" ביבליוגרפית של אותו ספר.

זו טבעה של ספרות מסויימת המערימה תילי תילים של גיבובים ופרטים שנועדו לחוג מצומצם ביותר של נברנים ואין לה דבר עם המציאות עצמה. לו היה גולד פאדן חי והיה רואה זאת ייתכן והיה כותב על כך מחזה קורע-לב עם פזמונים משובי בים שהטקסט שלו היה נשמע בערך כך: "אוי לי ואבוי לי ראו נא מה היה עלי על גולדפאדן המסכן, מה עשו ומה עוללו לו, במקום להציג את מחזותיו על במה, עושים עליו דוקטורטים, יהודים רחמו רחמו וכו'..." ובצדק, משום שאת גולד פאדן צריך לראות ולא לקרוא.

ספרו של ראובן גולדברג על גולדפאדן מכיל כמה צימוקים ושקרים, מבוא קצר ובהיר הסוקר את חייו ופועלו התיאטרוני של גולדפאדן, את אסופת שיריו העב ריים שהם פרי ביכורי יצירתו ציצים ופר זים ומחזה שלם: שולמית.

הופעתו של גולדפאדן חלה בתקופת התנערותה של יהדות מזרח אירופה ב מאה התשע-עשרה, כאשר בדק בית יסודי וקדחת בדיקת ערכים אחזה ביהודים ו ביהדות: תקופת ההשכלה.

שלא כרבים מבין המשכילים המתוסכלים אשר פנו להתבוללות בתוך תרבויות אירו פה, ושלא כאברהם מאפו ומנדלי אשר ביקשו את התחיה עברית, אחז גולדפאדן בנלסי העממיות היהודית הפשוטה, הלבבית והמקסימה.

הוא היה איש המון הפשוט ולא מטיף ומצמץ שפתיים אינטליגנטי. להמון זה כתב את מחזותיו, חיבר את פזמוניו ו מנגינותיו. את שיריו שרו מקטן ועד גדול עניים כעשירים, זקנים כילדים. שירים אלו נטמעו בנפש העם עד כדי כך שכמעט ולא זכרו מי היה מחברם או כאילו קיימים הם מאז ומתמיד. התיאטרון של גולדפאדן היה תיאטרון חי וגורף שידע לחלום את חלום קהלו, ושקהלו אהבו מעבר לכל דמיון.

לא מתאים לטעם הישראלי. תי אטרונ היה המשכו של הפוריס-שפיר ו אותה הווי חסידי שצמח מתוך היאוש ה יהודי, התפתח והתעלה לעולם רוחני מופ לא. זהו תיאטרון של זמרה וצבע, תנועה ועלילה תמימה, שהצער והשמחה מהולים בה; של עין נוטפת דמעות ושניה קורצת וצוחקת; כובד-ראש ועליונות, גסות ו עדינות משמשים בעירבוביה.

דמות מופלאה זו הודחה ושכחה ב ישראל וכעת היא ממתנה לרסטורציה חדשה בתיאטרון האנגלי. מפני שבישרי אל, בחנוכת עוגת השיש והזכוכית, ביתו המחודש והמשופץ של תיאטרון הבימה שמראהו כסופר-סטקיה, מעלים מחזות שממון מפני שגולדפאדן אינו מספיק אנן, אבסורדי, פסיכואנליטי ובינלאומי כמחז אים אחרים. לטעמה של הבמה העברית גולדפאדן הוא פרובינציאלי מדי ומיושן מדי.

עצם פרשת חייו של קוסם תיאטרון גאוני יהודי זה, מסכת מרתקת של כשלון והצלחה, של שמחה וצער, של יגון ותקווה — עודנה מצפה לביוגרף שיעניק לו את הספר שהוא ראוי לו.

הסיגריה המעודנת למעשן המפונק. באריזה השנוחה האלגנטית... לראשונה בישראל

ESQUIRE

תערובת אמריקאית. פילטר. empire size. תוצרת דובק. ערבות לטיב